Engin Erkiner: *İki bölümlük bu yazıda Almanya'da Yeşiller partisinin hızlı yükselişinin incelenmesinden hareketle, buradan toplumdaki ana akım (mainstream), kimlik politikası ve Kürtler ile ilgili bazı çıkarsamalar yapmaya çalışacağım.* Yaklaşık bir ay önce haftalık Die Zeit gazetesinde Yeşiller'in önemli isimlerinden Jürgen Trittin ile uzun bir söyleşi yayımlandı.

Trittin, bu söyleşisinde, Yeşiller'in istikrarlı ve hızlı yükselmesinin Japonya'daki nükleer santral kazası ile açıklanamayacağını, yıllarca uğraşarak toplumdaki ana akımın yeniden tanımlanmasını sağladıklarını belirtiyordu.

20 yıl önce Almanya'nın yenilenebilir enerji üretimine yönelmesinde bütün partilerin –en azından kağıt üzerinde- anlaşacağı söylenseydi, bunu söyleyene "aklını kaçırmış" gözüyle bakılırdı.

Yeşiller, Almanya'da, toplumsal kültürün önemli oranda değişmesini ve yeniden tanımlanmasını sağladılar.

Otuz yıl önce bu ülkede çevre korunma kavramı oldukça zayıftı. Yıllar içinde bu kavram hem içerik olarak zenginleşti hem de bütün politik güçler tarafından kabul edilir oldu.

Toplumun bütün kesimlerini kesen başka bir yaşam tarzı gündeme geldi, giderek egemen oldu.

Çöplerin ayrılması, kurşunsuz benzin kullanımı, yenilenebilir enerji üretimine yönelme, göçmen haklarının savunulması, kadınların önemli sorumluluklar üstlenmeleri gibi gelişmelerde Yeşiller'in belirgin payı vardır.

Yaklaşık 35 yıl önce politik yaşama girdiklerinde Yeşiller sol bir politik güç idiler.

Barış hareketinde –SPD ile birlikte- aktiftiler.

Bugün ise kapitalizmi savunan ve Afganistan'da yürütülen savaşı onaylayan bir parti durumundalar.

Burada söz konusu olan sadece Yeşiller'in evrimleşmesi değil, Almanya'daki düzenin de Yeşiller'in istekleri doğrultusunda değişmesidir.

Böylece Yeşiller ile düzenin buluşması gerçekleşti.

Yeşiller; Hıristiyan Demokratlar, Sosyal Demokratlar ya da Liberal Demokratlar gibi kapitalizmi savunmakla birlikte, farklı bir kapitalizmi savunuyorlar.

Buradan hareketle, Yeşiller'in Almanya kapitalizminde önemli bir kültürel yenilenmeye neden oldukları söylenebilir.

Yeşiller'in otuz yıl önceki tezleri, bugün Almanya kapitalizmi tarafından önemli oranda içselleştirilmiş durumdadır.

Hırıstiyan Demokratlar ve Liberaller bile atom enerjisinden uzaklaşılması gerektiğini savunuyorlar.

Bu durum Yeşiller'in geleceği için ciddi bir sıkıntı kaynağı olduğu gibi, aynı zamanda bu partinin yükselmesinin süreceğini de gösteriyor.

Sıkıntı kaynağıdır, çünkü, eğer mevcut düzen sizin taleplerinizi önemli oranda içselleştirmişse, politik bir güç olarak belirgin bir özelliğiniz kalmamış demektir.

Bu durum bir partiyi hızla erimeye götürebilir.

Diğer yandan ise, toplumdaki bütün sınıfları kesen kapsamda farklı bir yaşam tarzının egemen olmasında daha yapılacak işler vardır.

Yeşiller'in atom enerjisi karşıtlığı bu konuda iyi bir çıkış noktası oluşturuyor.

Japonya'daki nükleer kaza, modern çağın başlamasından bu yana tekniğe duyulan güveni sarsacak karaktere sahiptir.

Bugüne kadar, ne denli tehlikeli sonuçlara yol açacak olursa olsun, tekniğin denetlenebileceği varsayılırdı.

Örneğin dünyayı onlarca kez yerle bir edecek sayıda atom silahı bulunmasına karşın, bunları ateşleyecek olanın insan olduğundan hareketle, bu dehşet dengesinin denetim altında tutulabileceği varsayılırdı.

Japonya'daki nükleer kaza, insanın kendi ürettiği tekniği denetleyemeyebileceğini ve bunun da vahim sonuçları olabileceğini gösterdi.

Konu sadece nükleer santrallerle ilgili değildir.

Reflexive Modernisierung olarak da adlandırılan teze göre, modernlik, insan yaşamında bir yandan tehlikeleri azaltırken, öte yandan da artırır.

Eskiden olmayan tehlikeler ortaya çıkar.

Denetlenemeyen teknik bunlardan birisidir.

İnsan hayatına büyük kolaylıklar getiren teknik gelişme, büyük tehlikeleri de birlikte getirebilmektedir.

Yeşiller'in bu konuda ne tür politik kavramlar geliştireceklerini yakında göreceğiz.

Konunun teorisi ise, sorun açıkça ortaya çıkmadan önce hazır durumdaydı.

Birisi İngiliz birisi Alman olan iki sosyolog, Giddens ve Beck, modern toplumun aynı zamanda tehlike toplumu olduğunu açıklayan görüşlerini değişik kitaplarda yıllar önce ortaya koymuşlardı.

Toplumsal gelişmenin ihtiyaçlarını görmek ve ona uygun saptamalar yapmak yetmez.

Bu saptamaların hayata geçirilmesi ve giderek toplumun ana akımını belirlemesi, onu değiştirebilmesi gerekir.

Politik ustalık burada ortaya çıkar.

Yeşiller, yıllar süren çabaları sonucu, Almanya'da kültürel hegemonyayı ele geçirmiş durumdadır.

Herkes onlardan değildir, ama neredeyse herkes onların temel görüşlerini savunmaktadır.

Bunların başında da yenilenebilir enerjilere yönelmek, nükleer enerjiden uzaklaşmak geliyor.

Büyük bir kesimin sizden olmaması ama önemli görüşlerinizi kabul etmesi, o toplumda hegemonya kurabildiğinizi gösterir.

Yeşiller toplumun bütün kesimlerini ortaklaşa ilgilendiren yaşam tarzı konusunda böyle bir hegemonya kurabildikleri için, yükselmelerinin süreceği söylenebilir.

Kürtlerin konuyla ne ilgisi var diye sorabilirsiniz.

Yeşiller'in başarısının nedenlerinden bir tanesi de, sosyalist solun bir türlü anlayamadığı kimlik politikasıdır.

Herkesin kimliğiyle kendisini ifade edebilmesini savunmaları ve bunu toplumsal sistemle de bütünleştirebilmeleridir.

Almanya'nın değişen ana akımı sadece çevrecilik konusunda değildir. Daha az oranda ve halen epeyce zorlanarak da olsa, farklı kimliklerin kabul edilmesi konusunda da değişim sağlanmıştır.

Gelecek yazıda bizdeki kimlik politikası ve Kürtlerle başlayan ve toplumun değişik kesimlerinde yayılmaya başlayan büyük değişim üzerinde duracağım.